

24.09.2014

Kj/25

§ 310

Sj / Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite keskustakirjastohankkeesta luopumisesta

HEL 2014-002641 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite.pdf

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Terhi Koulumies ja 13 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan mm., että kaupunki luopuu keskustakirjastohankkeesta. Pääosa hankkeen kustannuksista on kaatumassa helsinkiläisten veronmaksajien vastuulle. Huononevassa taloustilanteessa kaupungin on keskitettävä panoksensa peruspalveluihin ja investoinneissa pitäisi painottaa taloudellisesti tuottavia hankkeita. Palvelujen näkökulmasta lähikirjastot ovat kaupunkilaisille tärkeämmällä sijalla, eikä kymmenien miljoonien investointi keskustakirjastoon ole näillä näkymin perusteltu.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta on aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa käsitellyt monipuolisesti keskustakirjastohankkeen merkitystä kaupungille. Lausunnossa todetaan mm., että keskustakirjastohanke lisää kaupungin innovatiivisuutta ja sitä kautta kapasiteettia. Keskustakirjasto mahdollistaa ennalta arvaamattomia kohtaamisia sekä ihmisten että ihmisten ja sisältöjen välillä tuottaen uudenlaista vaikuttavuutta. Kyseessä on sisällöllisesti kunnianhimoinen hanke, jolla viedään eteenpäin kirjastojen uusia palveluita. Keskustakirjasto on myös kaupunkikuvallisesti tärkeä. Poikkeuksellisen kiiteltä rakennus täydentää Kansalaistorin tilan ja koko Töölönlahden julkisten rakennusten sarjan. Se tuo alueelle sekä sanataiteen että

24.09.2014

Kj/25

liikkuvan kuvan ja tulee olemaan puurakentamisen esimerkki. Vastaavien rakennusten historia osoittaa, että ne ovat myös turismin vetonauloja.

Lausunnossa todetaan edelleen, että keskustakirjaston hyötyjä on vaikea laskea rahassa. Muiden kaupunkien kokemukset osoittavat kuitenkin, että tällaisten rakennusten vaikutus kaupunkilaisten hyvinvointiin, osaamiseen, kohtaamisiin ja uuden luomiseen on erittäin merkittävä. Lausunnossa viitataan esimerkkeinä Turkuun, Espooseen, Amsterdamiin ja Helsingöriin, joilla on useamman vuoden kokemus uudesta kirjastosta, ja joissa niiden positiivinen vaikutus koko kaupunkiin on tunnustettu.

Kaupunginhallitus toteaa, että keskustakirjaston hankesuunnitelma on parhaillaan lautakuntakäsittelyssä. Hanke tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi kevätkaudella 2015.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite.pdf

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 885

HEL 2014-002641 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.09.2014

Kj/25

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.05.2014 § 56

HEL 2014-002641 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin strategiaohjelman 2013-16 mukaan keskustakirjastoa viedään eteenpäin vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.

Keskustakirjasto lisää Helsingin innovatiivisuutta ja sitä kautta kapasiteettia. Kirjastosta tulee kaikille avoin, monipuolisesti virikkeellinen julkinen tila. Se inspiroi ja mahdollistaa ennalta arvaamattomia kohtaamisia sekä ihmisten kesken että ihmisten ja sisältöjen välillä tuottaen uudenlaista vaikuttavuutta. Tällainen tila Helsingin keskustasta tällä hetkellä puuttuu. Kirjasto 10:n 800m²:n tila on täysin ylikuormitettu, sitä käyttää yli 2000 ihmistä päivässä. Helsingin yliopiston Kaisa-kirjaston käyttöä on jouduttu rajoittamaan, koska niin suuri osa sen päivittäisistä 6500 kävijästä on muita kuin akateemisia kansalaisia. Helsinkiläiset käyttävät Kaisaa oman paikan puutteessa.

Vastaavat rakennushankkeet muissa kaupungeissa osoittavat, että tämäntyyppiselle tilalle ja palvelukonseptille on nyky-yhteiskunnissa tilaus. Keskustakirjastohankkeita on meneillään muun muassa Oslossa, Århusissa ja Berliinissä. Birminghamin uusi kirjasto on jo avattu. Kiinan kaupunkeihin rakennetaan vielä isompia hankkeita. Kun Helsingin keskustakirjaston bruttopinta-ala on 18 000 m², valmistui 12 miljoonan asukkaan Guangzhouhun (entinen Kanton) äskettäin 100 000 m²:n kirjasto.

Kirjastotoiminnan kehittämiseksi keskustakirjasto on kunnianhimoinen kattohanke, jolla viedään eteenpäin sekä Helsingin että Suomen kaikkien kirjastojen uusia palveluita. Kehitettäviä alueita ovat muun muassa kirjastojen äänimaisemat ja akustiikka, digitaaliset palvelut, työpajatoiminta, RFID:n hyödyntäminen ja logistiikka. Jo toimiva Lasipalatsin Kaupunkiverstas on kaupunkilaisten itsensä innovoima keskustakirjastoprojekti, joka on osoittautunut menestykseksi.

Monet uudet palvelut liittyvät erityisesti kirjastotilan uudenlaisen käyttöön. Lähikirjastojen roolia julkisina tiloina vahvistaa vastaavasti

kaupunginjohtajan toimeksiannosta tehtävä työ niiden aseman vakiinnuttamiseksi myös asukastoiminnan keskuksina ja kaupungin palveluiden majakoina omilla alueillaan.

Helsingin kirjastopinta-ala asukasta kohden (6,1 m²) on muuhun Suomeen (9,3 m²) verrattuna huomattavan pieni. Keskustakirjaston rakentamisen jälkeenkin Helsingin kaikkien kirjastojen yhteenlaskettu pinta-ala olisi pienempi kuin Musiikkitalon pinta-ala. Kirjastoja kuitenkin käyttää lähes 80 % helsinkiläisistä, eli niiden panos-hyötysuhde on erinomainen.

Keskustakirjastosta tulee suomalaisen sivistysajattelun lippulaiva. Valtioneuvosto päätti kesäkuussa 2013 valita Helsingin keskustakirjaston Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlahankkeeksi. Konkreettisenä osoituksena tästä valtio on jo sitoutunut käyttämään keskustakirjaston rakentamiseen 30 miljoonaa euroa, mikä on 22 miljoonaa euroa enemmän kuin avustussääntöjen mukainen valtionosuus. Helsingin kaupungin vetäytyminen hankkeesta tarkoittaisi aivan ilmeisesti sitä, että vaihtoehtoinen juhluvuoden päähankkeeksi julistettava projekti toteutettaisiin muualle kuin Helsinkiin.

Kaupunkikuvallisesti keskustakirjasto on tärkeä. Poikkeuksellisen kiiteltä arkkitehtitoimisto ALAn suunnittelema rakennus täydentää kansalaistorin tilan ja koko Töölönlahden julkisten rakennusten sarjan. Se tuo alueelle sekä sanataiteen että liikkuvan kuvan. Keskustakirjastosta tulee keskeisellä paikalla oleva suomalaisen puurakentamisen esimerkki. Vastaavien rakennusten historia osoittaa, että valmistuttuaan ne ovat pitkään myös turismin vetonauloja. Keskustakirjastossa on matkailijoille myös jatkuvia palveluita kuten mahdollisuus lukea kotimaan lehtiä ja käyttää työasemia.

Keskustakirjaston hyötyjä on vaikea laskea rahassa, mutta sen vaikutus kaupunkilaisten hyvinvointiin, osaamiseen, kohtaamisiin ja uuden luomiseen on muiden kaupunkien kokemusten perusteella erittäin merkittävä. Esimerkiksi Turussa, Espoossa, Amsterdamissa ja Helsingörissä on useamman vuoden kokemus uusista kirjastoista ja niiden positiivinen vaikutus koko kaupunkiin on tunnustettu.

Edellä esitetyillä perusteilla kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa kantanaan, että keskustakirjaston hankesuunnittelua on syytä jatkaa vahvistetun aikataulun mukaisesti sekä turvata lähikirjastoverkolle myös riittävät henkilöstöresurssit

Käsittely

13.05.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.09.2014

Kj/25

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lause kohdan (11) loppuun "sekä turvata lähikirjastoverkolle myös riittävät henkilöstöresurssit"

Kannattajat: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.m.haavisto(a)hel.fi